

NOVI GROBOVI

JOHN OMERZA

Po večletnem rahlem zdravju je preminil v Glenville bolnišnici John Omerza, p. d. Tončkov Janez, star 74 let, stanujoč na 15500 Daniel Ave. Doma je bil iz Vodice na Gorenjskem, kjer zapušta sestro Mano in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 46 let in je bil član društva Janeza Krstnika št. 71 ABZ. Tukaj zapušta soprogo Marijo, rojeno Kosec, doma iz Škafarske pri Ljubljani, šest otrok: John ml., Mrs. Mary Uile, Frank, Mrs. Frances Vencel, Mrs. Alice Uile in Andrew, 15 vnukov in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 8.45 uri iz Zelenovega pogrebnege zadka, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

JOSEPH OREHOVEC

Po dolgi bolezni je preminil na svojem domu Joseph Orevec, star 72 let. Stanoval je na 8406 Rosewood Ave. Doma je bil iz Bostona vasi na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti. Bil je član društva Mir št. 10 SDZ in društva Slava št. 173 SNPJ. Tukaj zapušta žalujočo soprogo Mary, rojeno Perko, sinova Martin in Joseph, hčeri Mrs. Mary Sawyer in Mrs. Ann Vukobrat, vnuki, brata Franka in sestro Mrs. Helen Cherne v Chicagu, Ill., v starem kraju pa brata Johna. Pogreb se vrši v četrtek jutraj ob 8.30 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnege zadka v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

Gerald Smith je
zopet aktiven

Znani voditelj ameriških fašistov Gerald L. K. Smith je zadnji petek govoril na shodu, katerega se je udeležilo kakšnih 250 oseb. Shod je bil prirejen v Južni dvorani Public Halla. Smith, ki je po Hitlerjevem porazu spremenil ime svoje organizacije v "Christian Nationalist Crusade", je napadel Robesona, Mrs. Roosevelt in pokojnega predsednika. Udrihal pa je po stari navadi tudi po Judih. Rekel je, da Robeson in Mrs. Roosevelt skušata "mešati plemene v Ameriki." Kar pa se Robesona samega tiče, je dejal, da je eden od prvih "komunistov na svetu," ki da "ščuva zamorce na vajo."

Tudi na Rusijo voditelj ameriških fašistov ni pozabil, kakor na pokojnega predsednika Roosevelta in njegov Fair Deal program.

Zenski odsek farme

Članice ženskega odseka farme SNPJ se opozarja, da se v torek zvečer ob 7.30 uri vrši seja v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prosi se vse članice, da se udeležijo.

Ruska cerkev se zavzema za mir

MOSKVA, 8. okt. — Ruska pravoslavna cerkev je danes apelirala na kristjane sveta, naj se združijo proti novi vojni in sprejmejo kot osnovni nauk krščanskega soglasja "priznanje, da je miroljuben sobstoj različnih političnih in ekonomskih sistemov možen brez vmešavanja v notranje zadeve med državami." Deklaracija pravoslavne cerkve je bila objavljena v glasilu Moskovske pravoslavne cerkve z naslovom "Poslanstvo krščanstva v modernem svetu."

Pravoslavna cerkev je poudarila, da je s sprejetjem miroljubnega sobstoja različnih sistemov možna miroljubna poravnava vseh mednarodnih sporov in konfliktov v okviru organizacije Združenih narodov.

"Vsi spori in nasprotstva, ki bi se pojavila, morajo biti rešena znotraj organizacije Združenih narodov. Z napredovanjem medsebojnega sodelovanja ta organizacija lahko služi kot zanesljivo jamstvo proti vsaki agresiji. Organizacija mora tudi uresničiti učinkovito kontrolo oboroževanja in produkcije atomske energije, ne da bi se vmešavala v suvereniteto posameznih držav."

Deklaracija se izraža kritično o nekaterih protestantskih in katoliških voditeljih. Pravi, da so rimsko-katoliški voditelji izgubili pojmovanje o pravi cerkvi in jo nadomestili s političnimi ustanovami.

Ruska pravoslavna cerkev zagotavlja, da Sovjetska zveza ne more začeti napadalne vojne, ker da "Sovjetska zveza nima nasprotujočih si razredov, nacionalnih nasprotstev, kriz, potrebe za življenjskim prostorom ali pa željo, da bi vladala svetu."

"Delovno ljudstvo katere koli dežele ne potrebuje kapitalistične vojne. To prepričanje ne nasprotuje skupnemu zaupanju o polni možnosti miroljubnega sobstoja dveh sistemov, predvsem ker se kapitalizem potom sile dobre volje večine lahko omeji v svoji lakomosti in če to želi ali pa ne, mora vpoštevati resnico novega življenjskega sistema."

Deklaracija pravi, da bi zapadni kristjani ne smeli smatrati gibanje za mir za "potevščino komunistične propagande, s katero da se želi skriti agresivne namene Sovjetske zveze."

"Mi pravoslavni kristjani pravimo: Ni roka Moskve, ki upravlja veliko gibanje za mir, pač pa velika moralna sila, ki jo skozi zgodovino ubogajo vsa ljudstva in vsi sistemi človeštva. Vodstvo Boga je bilo očitno, tako kar se tiče rezultatov vojne, katere rezultate človek ni pričakoval, kakor tudi v naraščajoči sovjetski moči, ki jo je vsak občudoval v velikem osvobodilnem gibanju med ljudstvi."

Po deklaraciji pravoslavne cerkve bi osnovni sporazumi glede mednarodnih vprašanj mogli služiti kot resna ovira agresivni vojni, toda to je možno le, če se kristjani združijo pod "enotno zastavo ljubezni in miru."

Dr. Kern odsoten

Dr. F. J. Kern bo odsoten iz mesta do srede zvečer. V svojem uradu na 6233 St. Clair Ave. bo zopet v četrtek.

Katoliški duhovnik aretiran, ker je prodajal narkotike

Policija je zaplenila
za \$80.000 zdravju zelo
škodljivega heroína

MONTREAL, 6. okt. — Policija je danes aretirala nekega rimsko-katoliškega duhovnika, ki je protipostavno prodajal in razpečeval zdravju škodljive narkotike.

Duhovnik je Rev. Fr. Joseph A. Tillefer. Na zaslišanju je takoj priznal, da je kriv in je obenem ovadil tudi tri druge prekupevalce, ki so bili aretirani, toda krivde nečejo priznati.

Večastiti Tillefer bo ostal v ječi do 28. oktobra, ko bo verjetno obsojen na težjo zaporno kazen, ker se prodajanje narkotikov smatra za večji prestop in zločin. Na zaslišanju je povedal, da je sklepal kupčije med odjemalci in člani svoje bande in zato dobil 25 do 30 centov od vsake unče prodanega heroína, neke vrste narkotika.

Policija je ob priliki aretacije duhovnika zaplenila tudi ogromno zalogo narkotike, ki je ocenjena na \$80.000. Kot izgleda, je v tem poslu več Rev. Tillefer pretkano skrnil narkotike v zaklenjene omare na železniški postaji.

Vsak Čeh in Slovak bo govoril ruščino

PRAGA, 9. okt. — Češkoslovaška vlada je danes sprožila veliko kampanjo za učenje ruskega jezika. Cilj te kampanje je, da se vsak Čeh in Slovak nauči ruščine v najkrajšem času.

Časopis za kulturna vprašanja Lidove Noviny je v zvezi s kampanjo objavil članek, v katerem pravi, da "je ruščina jezik bodočnosti."

"Brez tega jezika nihče ne more razumeti bodočnosti. V bodočnosti nobeden zdravnik, inženir, umetnik ali pa vojak ne bo mogel shajati brez znanja ruščine. Posebno naši delavci in kmetje bi morali znati jezik naših 200.000.000 zaveznikov," piše Lidove Noviny.

Tečaj ruščine bodo sproženi v vseh šolah, tovarnah in klubih. Skupaj z učenci bodo ruščino učili tudi učitelji in starši.

V Pragi je bila ustanovljena posebna "Komisija za ruščino." Komisija je že začela program, po katerem bodo vsi dijaki do konca leta govorili ruščino. Za najboljše učence, neglede na starost ali pa spol, so predvidene posebne nagrade.

Da bo ruščina res potrebna Čehom in Slovakom, je poudaril tudi predsednik Klement Gottwald, ki je nocoj naznanil, da bo "Češkoslovaška korakala vstric s Sovjetsko zvezo in z nobenim drugim."

Gottwald je govoril ob priliki proslave pete obletnice osvoboditve Češkoslovaške, ko so prve sovjetske čete stopile na njeno ozemlje. Napadel je tudi zapadno sile, ki da so v Monakovem prodale Češkoslovaško.

Seja direktorija SND

V torek zvečer ob osmih se vrši redna seja direktorija Slovenar. doma na St. Clair Ave. Vsi direktorji so prošeni, da se gotovo udeležijo seje.

ROOSEVELT JE MENIL, DA BI SI PETER MORAL POISKATI KAKŠNO DELO

Mrs. Eleanor Roosevelt v svojih spominih, ki jih je objavila revija McCalls, pravi, da je bivši kralj Jugoslavije Peter prišel leta 1943 na obisk v Belo hišo. Ob tej priliki je pok. predsednik Roosevelt izrazil mnenje, da bi za Petra bilo najboljšje, da si poišče kakšno delo in pozabi na svojo kraljevsko pozicijo.

Soglasno z Mrs. Roosevelt je po obisku predsednik dejal:

"Ta mlad mož bi moral pozabiti, da je kralj in začeti delati. Čakati na prestolu ni prav preveč dober business."

Mrs. Roosevelt je k temu pristavila, da še vedno misli na te besede pok. predsednika, ko vidi Petra, njegovo ženo in otroka.

Glasilo Vatikana napada vlade vzhodne Evrope

RIM, 5. okt. — Vatikanski časopis "Osservatore Romano" je včeraj začel objavljati prvo serijo člankov svojega glavnega urednika grofa Dalla Torre o položaju rimsko-katoliške cerkve v deželah vzhodne Evrope. V svojem prvem članku je Dalla Torre izjavil, da komunisti trdijo, da so voditelji katoliške cerkve začeli s sporom. Zanimal je te obtožbe rekoč, da ni bilo v nobenem interesu cerkve, da bi začela konflikt s komunističnimi režimi.

Grof Dalla Torre je izjavil, da so vlade vseh vzhodno-evropskih držav obljubile versko svobodo. Toda namesto tega, kot v Jugoslaviji, je po obsodbi nadškofa Alojzija Stepinca "zapor postal simbol cerkve v tej državi."

Soglasno z vatikanskim urednikom je do leta 1946 v Jugoslaviji brez duhovnikov 401 župnija, 186 duhovnikov je bilo ubitih, 33 obsojenih na smrt, 85 na dosmrtni zapor, medtem ko je 409 dušnih pastirjev zbežalo iz dežele.

V svojem članku grof Dalla Torre ne pove, zakaj so bili duhovniki obsojeni, kakor tudi ne, koliko so jih ubili Nemci in Italijani.

Dalla Torre je tudi trpko napadel Češkoslovaško, v kateri bodu kmalu vsi duhovniki soglasno z novim zakonom morali podati lajolnostno prisego državi, kar bi jim onemogočilo, da se ravnajo po direktivah iz tujemstva.

Vatikanski krogi so medtem zanikali poročila o možni osvoboditvi Stepinca. Pravi, da ni nobenih upov, da bi jugoslovanska vlada osvobodila nadškofa, ki je bil obsojen na 16 let ječe zaradi svojega sodelovanja s hrvaškimi ustaši.

V CHICAGU JE 60.000

ALKOHOLICARJEV
CHICAGO, 6. okt. — Skupina Chicagočanov je danes sprožila kampanjo, da se zgradi bolnišnica s 50-timi posteljami, v kateri bi se zdravili kronični pijanci. Soglasno z voditeljem skupine, občinskim sodnikom Jacobom M. Braude, je v Chicagu 60.000 nepopravljivih pijancev. Skupina namerava zbrati prostovoljnih prispevkov v znesku \$5.000.000.

Ljudska stranka kancelarja Figla je zmagala na volitvah v Avstriji

Sovjeti ponujajo zamenjavo podatkov o atomskih bombah

LAKE SUCCESS, N. Y., 6. okt. — Dobro obveščeni krogi pri organizaciji Združenih narodov pravijo, da so Sovjeti pripravljene razkriti število svojega atomskega orožja, če bi isto storile tudi Zedinjene države.

Pričakuje se, da bodo sovjetski delegatje zahtevali, da se tudi atomska orožja vključi v pregled vojaškega orožja, ki ga imajo posamezne države. O tem sedaj debatira Varnostni odbor Združenih narodov.

Prvotnemu francoskemu načrtu so se sovjetski delegatje zoperstavili, ker v njem ni bilo določeno, da morajo posamezne države razkriti tudi zaloge atomskega orožja.

Sovjetski delegat Jakob Malik, ki se je pravkar vrnil iz Moskve, je že naznanil, da bo njegova delegacija predlagala nov načrt za razkritje vojaške moči posameznih držav. Obveščeni krogi pravijo, da sovjetski zunanji minister Andrej Višinski, ki že en teden ne prisostvuje sejam Združenih narodov, pripravlja izredno važen govor, s katerim bo predlagal, da tako Zedinjene države kot Sovjetska zveza razkrijejo podatke o svojem atomskem orožju.

Izdajalka obsojena na 10 let ječe

SAN FRANCISCO, 6. okt. — Federalna sodnija je danes obsodila na 10 let ječe in \$10.000 globe Ivo Toguri d'Aquino, ki je pod vzdevkom "Tokio Rose" za časa vojne širila propagando proti svoji lastni domovini. Tokio Rose se je nahajala na Japonskem, kjer je delala za japonsko vlado. S svojimi radio oddajami je posebno skušala ubiti moralo ameriških vojakov, ki so se borili na Pacifiku.

Najvišja kazen za izdajstvo je smrt, toda državni tožilec ni te kazni zahteval za ameriško izdajalko.

Odvetnik Tokio Rose je skušal izdajalko predstaviti "za pogumno dekle, ki da je celo pomagala ameriškim vojnim ujetnikom na Japonskem." Todi tožilec De Wolfe je izjavil:

"Porota je to nesrečno obtoženko spoznala za krivo enega najresnejših in najostudnejših prestopkov, ki so znani federalnim statutom. Imela je pravično obravnavo in dobila vse svoje legalne in ustavne pravice."

Slike v knjižnici

Jutri zvečer se bo zopet začelo jesenskim programom in kazanjem premikajočih slik v javni knjižnici Norwood podružnice na Superior Ave. in Norwood Rd. Kot druga leta se bodo ti programi vršili po enkrat na mesec. Pričetek ob 7.30 uri. Vstopnina je prost in otroci imajo vstop v spremstvu odraslih. Javnost je vabljen na udeležbo.

DUNAJ, 10. okt. — Na podlagi neuradnih rezultatov je na včerajšnjih splošnih volitvah v Avstriji zmagala desničarska Ljudska stranka, ki jo vodi sedanji kancelar Leopold Figl.

Ljudska stranka je dobila vкупno 45 odstotkov od 4.500.000 oddanih glasov. Na drugem mestu so proti-komunistični socialisti, ki so dobili 36,5 odstotkov glasov.

Presenečenje je sorazmerno veliko število glasov, ki jih je dobila tako zvana Liga neodvisnih, okrog katere se zbirajo nekdanji člani nacistične stranke. Tej stranki ni bilo leta 1945 dovoljeno postavljati kandidate radi očitnih nacističnih nagibov. Včeraj pa je prišla na tretje mesto in sicer s 13 odstotkov vseh glasov.

Komunisti so na četrtem mestu s 5,5 odstotkov glasov.

Dve prvi stranki bosta
nadaljevali koalicijo

Pred samimi volitvami sta Ljudska in Socialistična stranka naznanili, da bosta nadaljevali svojo koalicijo, če zmagata. Na splošno se smatra, da bodo v novo vlado prišli le predstavniki teh dveh prvih strank.

Soglasno z volilnimi rezultati iz 139 volilnih distriktov je Ljudska stranka dobila 71 sedežev, Socialistična 66, Liga neodvisnih 10, Komunistična stranka pa 2. Obe prvi stranki sta od volitev leta 1945 zgubili nekaj sedežev, ki so šli nacistom, medtem ko so komunisti, ki so imeli pet sedežev, zgubili tri.

Volitve so bile mirne. Okupacijske oblasti niso skušale vplivati na volilce. V sovjetski okupacijski zoni Burgenland, ki meji z Madžarsko, je prav tako zmagala Ljudska stranka.

Zapadne sile so proti načrtu za neodvisnost Libije

LAKE SUCCESS, 5. okt. — Predstavnik Sirije je včeraj podprl sovjetski predlog, da se takoj prizna neodvisnost bivši italijanski koloniji Libiji, katero pa bi si želele razdeliti Anglija, Francija in Italija.

Po sovjetskem načrtu bi se tuje čete morale umakniti iz Libije v dobi treh mesecev. Ta načrt so podprle Češkoslovaška, Poljska, Belorusija, Egipt, Saudi Arabija in Izrael.

Sirijski predstavnik Faris el-Khourij je na seji izjavil:

"Verujemo, da bi ne bili dosledni in bi zapustili naše nacionalne odgovornosti in dolžnosti, če bi kot Arabci ne pozdravili pravično in liberalno resolucije, ki jo je predložila sovjetska delegacija."

Neodvisnost za Libijo so podprli tudi delegatje Haitija, ki so lani onemogočili načrt angleškega zunanjega ministra Bevina in italijanskega zunanjega ministra grofa Sforza, po katerem bi se ustanovilo separatne uprave za Kirenaiko, Tripolitanijo in Fezan ter Libiji priznalo neodvisnost šele leta 1959.

Detroit, Mich. — Pri družinoma Sam in Catherine Sabolovech ter Lawrence in Katherine Jarvey so se oglasile rojenice in jima pustile sinčka-prvorojenčka.

Na shodu Robesona ni bilo nemirov

Svetovno znani zamorski bariton Paul Robeson je v petek zvečer govoril in pel v Paradise avditoriju, katerega je napolnilo več kot 1.500 poslušalcev. Poleg teh pa se je zunaj dvorane zbralo nadaljnjih 60 oseb.

Koncertni shod Paula Robesona je bil močno zavarovan. Prišlo je kar 385 policajev, da so preprečili možne nemire po vzgledu na Peekskill, ko so skupine veteranov napadle Robesonove pristaje.

Robeson je bil viharno pozdravljen ob 10. uri zvečer. V svojem govoru pa se je predstavil za "Amerikanca, barvanega Amerikanca, ki želi nekaj svobode."

Bojeviti zamorski voditelj je rekel, da pozna nekatere od 12 komunističnih voditeljev, ki se v New Yorku zagovarjajo proti obtožbam, da so s silo hoteli spremeniti obliko vlade in zrušiti obstoječi sistem.

"To so nekateri od ljudi v Ameriki, katerim zaupam, ljudje, ki se zagovarjajo v New Yorku," je izjavil Robeson. Pričeval je, da so ti komunistični voditelji najboljši borci za delavske pravice. Kar se pa tiče komunistov zunaj Amerike, je Robeson izjavil, da so na primer danski komunisti bili med prvimi, ki so se borili in umirali za človeške pravice.

"Jaz bom soglasno s svojo ustavno pravico izbral svoje prijatelje kjer koli jih bom našel," je rekel Robeson.

Zamorski bariton je tudi pojasnil, zakaj je zapustil koncertni oder in stopil na politično polje.

"Spoznal sem, da so me izkoristili kot nekakšen primer, da lahko tudi zamorci postanejo ugledni, čeprav se ameriškim zamorcem ni priznalo pravice, da bi bili enakopravni z drugimi skupinami. Kako morate iz dneva v dan linčati ljudi? Amerika se zgraža zaradi Peekskilla, toda Peekskill doživlja moje ljudstvo vsak dan."

Odbor, ki je aranžiral Robesonov nastop, je preskrbel, da prisotni fotografi niso jemali slik navzočih, ker da bi nekateri teh lahko zgubili delo.

NACIONALISTI BI
"ARETIRALI" Mme SUN

CANTON, 8. okt. — Kitajska nacionalistična vlada je danes ukazala, naj se "aretira" vdovo ustanovitelja prve kitajske republike Mme Sun Jat-sen. V ukazu je rečeno, da bo Mme Sun, ki je tudi svakinja diktatorja Čiangkajseka, "kaznovana" zaradi svojega sodelovanja s komunisti.

Ukaz nacionalistov pa nima nobenega praktičnega pomena, ker se Mme Sun nahaja v Peipingu in je ena od predsednic Ljudske republike Kitajske. Zanj je bilo znano, da je davno simpatizirala s komunisti, toda kitajski nacionalisti se niso držali, da bi jo vrgli v ječo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

BIVŠE ITALIJANSKE KOLONIJE

Na dnevnem redu tekočega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov je med ostalim tudi vprašanje usode bivših italijanskih kolonij. To vprašanje rešujejo že od leta 1947, ko je v Parizu bila podpisana mirovna pogodba za Italijo. Takrat je bilo sklenjeno, da svet zunanjih ministrov štirih velikih sil—Zedinjenih držav, Sovjetske zveze, Francije in Anglije—skuša odločiti usodo kolonij do 15. septembra 1948. Ker se zunanji ministri niso mogli sporazumeti, je vprašanje bilo izročeno organizaciji Združenih narodov.

Bivše italijanske kolonije—Libija, Eritreja in Somalija—niso preveč bogate. Toda nesoglasje ne izvira vsled izkoriščanja naravnih virov teh kolonij, pač pa vsled njihove strateške važnosti. Tako so zapadne sile pripravljene izročiti pod poverjenišvo Italije Somalijo, ki itak nima posebne strateške lege; toda odločno se zoperstavljajo, da bi se odpovedale Libiji, v kateri Anglija in Zedinjene države imajo važna mornariška in letalska oporišča, kakor Tobruk, Bengazi, Tripolis, Melaha, itd.

Sovjetska zveza je prvotno zagovarjala načrt, da se vse kolonije vrne pod poverjenišvo Italije, s tem da bi se jih pripravilo za neodvisnost. Na tekočem zasedanju pa se zavzema za polno neodvisnost Libije, kar je tudi želja arabskih držav.

Lani sta angleški zunanji minister Bevin in italijanski zunanji minister grof Sforza sklenila sporazum, po katerem bi se ustanovilo separatne uprave v treh libijskih provincah—v Kirenaiki, Tripolitani in Fezanu. Po tem načrtu bi se Kirenaika in Tripolitania nahajali pod angleško upravo, medtem ko bi Francija dobila Fezan. Ta načrt pa je propadel na lanskem zasedanju, ker so se mu zoperstavljale arabske države.

Očitno je, da si tri zapadne sile skušajo prisvojiti vsaka svoj del bivših italijanskih kolonij. Znano je, da Anglija ni prostovoljno izpustila iz svojih rok plen, ki ga je enkrat dobila. V Libiji se nahaja angleška vojaška uprava. Z izgubo Palestine in sporom z Egiptom pa je Libija za Anglijo še bolj pomembna kot baza na Sredozemlju. Zato ni nobenih izgledov, da bi privolila na sovjetski predlog za polno neodvisnost Libije.

V tem boju za bivše italijanske kolonije ne štejejo nobeni principi o samoodločbi narodov, volja kolonijalnega ljudstva in njegov napredek ter blaginja. O demokratični rešitvi ni govora. Kakor v stoletjih kolonijalnih ekspanzij, se še danes v stoletju "demokracije in pravic narodov" velike sile tepejo za svoje lastne interese. Kot vedno, so žrtve mali narodi.

OB NEPRAVIČNI MEJI NAGLO RASTE NOVA GORICA

Prihodni mesec bo primorsko delovno ljudstvo praznovalo drugo obletnico priključitve svojih krajev, ki so četrto stoletja trpeli pod fašističnim nasiljem, k novi Jugoslaviji. Ljudstvo pa ne more pozabiti krivice in škode, ki jo je povzročila mirovna pogodba s sedanjo mejo. Gorica kot upravni in kulturni center primorskega ljudstva je ostala izven te meje, z njo pa so presekane tudi prometne zveze, ki so skozi Gorico spajale Soško in Vipavsko dolino, Brda in Kras.

Z delom pridnih rok se gradi Nova Gorica kot upravno središče goriške oblasti. Tu, kjer nas je krivična meja najbolj prizadela, imamo zdaj velika gradbišča, na katerih tekmujejo najboljše delovne moči in je našlo zaposlitev na tisoče primorskih ljudi, ki so pod Italijo živeli v pomanjkanju. Že decembra 1947 so dospeli prve mladinske brigade, ki so z delavci vred pričele podirati hosto, pod Panovcem odpirati kanale in regulirati od meje navzgor potok Korn, ki je zamočvirjal zemljo, da tako ustvarijo trdnj in zdravo podlago za graditev novega mesta.

Lani 13. junija so bili položeni prvi temelji novega mesta. Poleg stalnih delavcev in mladinskih brigad je delalo takrat 5000 prostovoljcev. Med ropotom strojev, krampov in lopat so odmevale pesmi in gesla bratstva in edinstva. Od tega dne se dela v čedalje večjem obsegu. Iz Slovenije, Srbije, Hrvaške, Črne gore, Bosne in Hercegovine so prišle nove mladinske brigade, ki jih je primorsko ljudstvo sprejelo z odprtimi srci in rokami. Vsega skupaj je lani sodelovalo 26 mladinskih brigad, ki so izvršile nad 1.150.000 prostovoljnih delovnih ur. Od 4500 brigadirjev je bilo proglašanih nad 1000 udarnikov, 1500 pa je bilo pohvaljenih. Najboljši brigadi sta bili župska in srbska brigada iz Kule, ki sta postali štirikrat udarni.

Delo tudi med zimo ni počivalo. Na 15. objektih je delalo nad 100 zidarskih in težakih brigad, ki so tekmovala za sektorsko prehodno zastavico. Največ jih je bilo zaposlenih pri gradnji moderne tovarne pohištva in skladišč za les, ki ga bo tovarna dobivala iz trnovskih gozdov in iz gornje Soške doline. Živahno delo je bilo tudi

na obhodni cesti. Spomladi je prišla na pomoč tudi prva sezonska frontna brigada.

Velik razmah je nastal v začetku tega meseca, ko je prišlo na gradbišče sedem primorskih frontnih brigad, ki imajo 650 članov. V prvi dekadi je bila najboljša brigada iz Ilirske Bistrice, ki nosi ime Ivana Regenta. Ta brigada je že drugi dan po svojem prihodu dosegla 92% norme, tretji dan 95%, četrti dan je normo dosegla, od takrat pa jo presega in je od glavnega štaba frontnih brigad v prvi dekadi dobila prehodno zastavico. Ta brigada je postala resen tekmelec ostalih frontnih brigad.

Vsa dela na gradbišču se razvijajo po načrtu in po brigadnem skupinskem sistemu dela. Brigade so zaposlene pri množičnih delih, mestni kanalizaciji in obhodni cesti, zidarske in težake brigade pa pri visoki gradnji. Dela se v dveh posadah ali izmenjavah. Gradbenega materiala je dovolj na razpolago, ker skrbijo zanj delovni kolektivi grobenega podjetja Primorje v kamnolomih v Plavah ob Soči, cementarna Anho, apnenica "Rdeča zvezda" v Solkanu in goriške opekarne. Delovne sile je dovolj, za večji razmah dela pa primanjkuje vodilnega strokovnega kadra. Delovna mesta so zvezana z omrežjem ožkotirne železnice.

Na križišču Gabrijelove ulice in Ceste Julijskih Alp se že dvigajo 4 moderne štirinadstropne stanovanjske zgradbe, v katerih končajo instalacijska dela. Prišli so tudi s kopanjem temeljev štirih novih štirinadstropnih stanovanjskih blokov. Najbolj je razgibano delo pri graditvi palače za upravni odbor goriške oblasti, ki bo med največjimi mestnimi stavbami. Hitijo tudi z delom na obhodni cesti in z vrtanjem predora skozi Panovce ter računajo, da bo cesta že letos uporabna za promet, s čimer bo omogočena zveza zaledja spodnje Vipavske in Krasa z Novo Gorico. V prihodnjih letih bodo gradili stanovanjske bloke za delavce tovarne pohištva, mestno kavarno, mesnico, moderno gledališče, tiskarno, stanovanjske hiše in druge objekte. Primorska ko tako v nekaj letih dobila svoje središče za 15.000 do 20.000 prebivalcev, ki bo med najlepšimi v naši domovini.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7, št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrti med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15½; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

UREDNIKOVA POŠTA

V nedeljo v Slovenski narodni dom

Cleveland, O. — V nedeljo po podružnica SANSa št. 39 varietni program na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave. K programu prispevajo poznane pevske skupine in posamezni pevci in pevke, med temi priljubljena pevka Jennie Fatur, Joe Tekavec in kvartet "Zarje". Frank Česen pa režira tridejansko, humoresko "Zdravniški strežnik", katera nas spravi v dobro voljo in zraha našo otlopolost. Igra bo že radi tega zanimiva, ker sestoji iz samo moških igralcev; ženske enakopravnosti ne bo, — bodo "zavber" fantje, katere radi vidimo na odru in tudi izven odra.

Po programu, kateri se prične ob štirih popoldne, bo pa družabna zabava v prizidku.

Slovenska javnost je vabljen, da seže po vstopnicah in poseti to kulturno priredbo, katera nudi mero duševnega užitka obenem pa je namenjena dobri stvari. Pravimo, da naš rod polagoma izginja in z njim polagoma izgineva tudi javna udeleževanja. V nedeljo se boste prepričali, da čeravno gremo navzdol — še nismo pri koncu. — Pridite!

Leo. Poljšak.

Društveni koledar

OKTOBRA

15. oktobra, sobota — Veselica društva Brooklyn št. 135 SNPJ v domu Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" ob 35-letnici obstanka, v Slov. nar. domu na E. 80 St

29. oktobra, sobota — Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

6. novembra, nedelja — Jesenski koncert Glasbene Matice SND, St. Clair Ave., ob 4. popoldne

11. novembra, petek — Plesna veselica društva Modern Crusaders št. 45 SDZ v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

12. novembra, sobota — Domača zabava Belokranjskega kluba v Hrvat. nar. domu na St. Clair Ave.

20. novembra, nedelja — Predstava dram. zbora "Naša zvečda" v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

24. novembra, četrtek — Letni koncert pevskega zbora Zarja na Zahvalni dan v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

DECEMBRA

26. decembra, ponedeljek — Božična veselica društva Modern Crusaders št. 45 SDZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

ARMADA BO PREVZELA DEŽELO, PRAVI BARUCH

NEW BEDFORD, Mass., 6. okt. — Bernard M. Baruch, ki je pripravil načrt za kontrolo atomske energije, je izjavil, da bo armada v slučaju vojne prevzela kontrolo nad celo deželo, če ne bo brez odlašanja sprejet načrt za mobilizacijo.

Baruch, ki je star 79 let, je pristavil, da bi načrt za mobilizacijo služil kot "mera za preprečitev vojne."

BRAZILJIA PREGANJA KOMUNISTE

RIO DE JANEIRO, 4. okt. — Brazilijanska policija je danes aretirala 23 komunistov, češ, da so "kršili javni red." Baje so komunisti skušali prirediti shode, čeprav je policija takšne shode prepovedala.

ALBANSKA IN TURŠKA MANJŠINA V JUGOSLAVIJI

V Jugoslaviji živi več narodnih manjšin in sicer: Albanci ali Siptarji, Turki, Italijani, Madžari, Rumuni, Čehi, Slovaki, Nemci, Rusini, Vlasi in Bolgari. Narodne manjšine so prišle na jugoslovansko ozemlje v teku zgodovine, nekatere preje, druge pozneje in so v stalnem stiku z jugoslovanskimi narodi.

Kulturni napredek Siptarov

Siptarji, jugoslovanski državljani, prebivajo v glavnem v avtonomni pokrajini Kosovo in Metohija, Makedoniji, Srbiji in deloma v Črni gori. — Pred vojno so bili ena najbolj zaostalih narodnih manjšin v Jugoslaviji. Bili so brez pravic in so jih izkoriščali kot ceneno delovno silo. Albanci so po vsej državi iskali zasluzka, da so si mogli zaslužiti boren kruh za sebe in družino. Nihče se ni brigal za njihovo vzgojo in izobrazbo niti so bili časopisi in knjige v njihovem jeziku, ter niso imeli niti ene osnovne šole, kaj šele kako srednje.

Po osvoboditvi je siptarske množice enako kakor vse ostale narode v Jugoslaviji prevzelo gibanje za kulturni dvig in napredek. Zvezna vlada kakor tudi vlade LS Srbije, Makedonije in Črne gore so stavila na razpolago velika sredstva, da so se ustanovile albanske šole. V šolskem letu 1947-48 je bilo že 471 siptarskih ljudskih šol z 57.578 učenci, 26 srednjih šol z 1.683 učenci in 1 zavod z 142 učenci. Prvi siptarski abecednik so natisnili in razdelili šolam in tečajem za nepismene in čez 30 tisoč siptarjev se je tako naučilo pisati in čitati.

Prednje podatke je podal na

nedavnem zasedanju ljudske skupščine za Kosovo in Metohijo David Nimani, siptarski poverjenik za vzgojo v Kosmetu. Ko je govoril o velikem kulturnem dvigu siptarske manjšine je z navdušenjem poudaril, da bo načrt siptarskih šol v letu 1951 prekošen najmanj za 101 odstotek stanja iz letošnjega leta.

Ogromen kulturni razvoj Siptarov je opazil tudi v založništvu knjig in javnih publikacij. V letu 1947 so izdali knjig v siptarskem jeziku okoli 60 tisoč izvodov. V letošnjem letu je pa naklada dosegla že do sedaj 150 tisoč izvodov. Siptarji imajo 5 časopisov in revij.

Pa izjavi predsednika izvršnega odbora avtonomne pokrajine Kosova in Metohija Fadila Hodže so v lanskem letu razdelili čez 218 tisoč izvodov glavnega siptarskega časopisa "Rilindja".

Poleg tega deluje tudi siptarsko gledališče v Prištini, glavnem mestu pokrajine, in poleg njih je bilo ustanovljeno nešteto kulturno-umetniških društev, ki prirejajo kulturne prireditve po najbolj oddaljenih krajih in na festivalih, ki izražajo narodno siptarsko kulturo ljudstva tega kraja.

Emancipacija Turkov v Makedoniji

Turki, ki so prišli v Makedonijo za časa turškega cesarstva, so do najnovejših časov živeli kot v srednjem veku. Prepuščeni usodi, pozabljeni v svojih nazadnjaških tradicijah, so se pogrezali v temo neznanja. V želji, da se tudi njihovo življenje izboljša, je Jugoslavija omogo-

čila tudi turški manjšini kulturni dvig in napredek. Danes ima turška narodna manjšina, ki živi v Makedoniji na vzhodni obali Vardarja od Skoplja vse do grške meje, in jih je okoli 280.000, 104 osnovne šole z nekaj tisoč učencev. V šolah je pouk v turškem jeziku. Tudi Turki imajo nekaj kulturno-umetniških skupin. V gledališču v Skoplju so nedavno uprizorili igro "Hadžier", ki jo je spisal turški pisatelj v Jugoslaviji Vsebinska te drama je borbena turških žena proti običajem, da se dekleta za možitev kot blago za denar kupujejo. Nastop mlade turške igralka Ildije Ahmedove, prvega turškega dekleta v Jugoslaviji, ki je nastopila kot igralka, je vzbudil med turško manjšino, zlasti pa med turškimi ženski izredno zanimanje.

Zelo važen problem, ki je skupen siptarski in turški narodni manjšini je odstranitev tako imenovane "feredže", s katero so si muslimanske žene že stoletja pokrivalo obraz. Da bi se mogle čim preje rešiti iz zaostalosti in zapostavljenosti, jim je ljudska oblast zagotovila enake pravice z možmi na vseh področjih političnega in gospodarskega življenja. Narodne Turkinje in Siptarke delujejo v svojih organizacijah in so začele veliko gibanje v tej smeri. Danes je že popolnoma vsleden pojav videti Siptarsko ali Turško ženo razkrito v javnosti. Šole imajo v tej zadevi ogromen pomen in vpliv. V mesanih razredih se učijo skupno dečki in deklice in se tako navezujejo tovarištva, ki bodo služila za naprej muslimanskim ženam za uničenje tisoletnega suženjstva.

VESTI IZ KOROŠKE

Koroška mladina v svobodni domovini

Tudi letos je povabil Glavni odbor Antifašistične fronte žena koroške otroke na počitnice v Jugoslavijo; 350 bolnih in počitka potrebnih otrok je odpotovalo na prijetne, nepozabne počitnice v svobodni domovini. Uživali so poletne krasote ob Jadranskem morju in se vrnili zdravi, zadovoljni iz socialistične Jugoslavije, ki jim je nudila vse, kar si je pozelela naša mladina. Navdušeno so pripovedovali o prelepih doživljajih ob morju in prijetnem življenju v koloniji. Bili so sicer reakcionarni poizkusi, da se tudi ta prilika zlorabi za protijugoslovanske klevete, vendar je resnično ljubno prizadevanje srečne mladine takoj postavilo na laž vsa podla obrekovanja.

Po koroških vaseh

V Slovenjem Plajberku pašuje v krajevem kmečkem svetu Gabrijel Mak, ki ni bil izvoljen na to mesto, ampak so ga tja postavili koroški oblastniki. Njegovo delovanje je očitno samovoljno in protiljudsko. Doslej še ni napravil ničesar, kar bi bilo v prid plajberskega kmečkega prebivalstva. Oblastniki v Celovcu pozabljajo, da je naše kmečko ljudstvo tako zrelo, da ni niti misliti

na to, da bi ga mogli varati razni protiljudski izkoriščevalski elementi.

V Vogrčah smo pokopali posestnika Toneta Vakovnika. Bil je zmerom zaveden sin svojega naroda. Vojni napori so zrahljali njegovo zdravje. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Posestnik Volte, podomače Rogar iz Apač, si je izbral za nevesto Klanšekovo iz znane zavedne družine v Encelni vesi pri Grebinju. Bilo srečno!

V Logi vesi smo se zbrali mladi in stari prosvetlasi pri "Mariji" na prvem povojnem obnem zboru društva "Svoboda," ki je bilo ustanovljeno že leta 1904 po dimenom "Slavček." Tovariši Rainer je podal zgodovino društva, tovariši M. Kikl pa poročilo o delovanju. Spregovoril je tudi predsednik Prosvetne zveze

dr. Franci Zwitter, ki je opozarjal na poglavito nalogo naše ljudske prosvete, utrjevati narodno zavest med našim ljudstvom. Novo izvoljeni odbor bo vneto nadaljeval kulturno prosvetno delo v Logi vesi.

V Ločah so gostovali igralci iz Hodiš s Cankarjevim "Kraljem na Betajnovi." Ljudje so prišli od blizu in daleč, da si ogledajo igro, ki bi jo bili sovistični zlikovci tudi drugje preprečili, pa se jim ta nakana ni posrečila. Sodelovali so tudi tamburaši iz Škofič. Ljudstvo se je zadovoljno vračalo na svoje domove.

V Zvabeku sta se vzela učitelj tovariši Mirko Srienec iz Krčanj in Nežka Srienec iz Podvesi. Zenoitvanje je bilo veselo, v skladu z ljudskimi šegami in navadami.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej nasebni praktičar in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vokal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.

Urad je odprto od 9.30 zj. do 8. zv.

Tel.: EN 5013

E. Višnjakova:

NIKOJAR NI, DA BI JOKAL...

Vlak je krenil s postaje Nalj-
čik proti Moskvi. Zivahno je bi-
lo v vagonu, kjer je sedela Alek-
sandra Petrovna s svojo hčer-
lico Olgo. Potniki so zlagali
svojo prtljago na police, se se-
znanjali med seboj in se šalili.

Dviletna Olga si je na mah
pridobila vsa srca. Potniki so ji
dajali jabolka in bonbončke.

Aleksandra Petrovna je po-
tovala v Moskvo k sorodnikom.
Z možem je živela v Ukrajini.
Nemci so jim razdeljali dom,
odvedli živino. Nazadnje je pri-
šlo tudi sporočilo s fronte, da
je mož padel.

Ko je Aleksandra Petrovna
je pospravljala svojo prtljago,
je mala Olga že sedela na kole-
skih mlade, lepo oblečene žene.
Nata (tako so klicali sopot-
niški ženski) je dolgo pozorno
motrila dekličin obrazek. Nena-
doma pa je vsa prebledela in iz-
pustila otroka. Zazdelo se ji je,
da je deklica podobna hčerki
njene sestre, ki so jo ustrelili
Nemci. Zrle so jo iste vesele,
svetle oči, na ličkih so bile iste
jamice, na glavi enaki tenki
lasje. Živo ji je vstala pred
očmi strašnega dogodka.

Takrat je bila zaposlena v
bolnišnici. Njen rojstni kraj so
zasedli Nemci. Ko pa so Rusi
mesto osvobodili, je Nata dobi-
la pismo. Znanci so ji sporočili,
da so njeno sestro in majhnega
otroka ustrelili Nemci. Njuna
smrt je Natalijo globoko pre-
trgala. Vseposod jo je zasledo-

val obraz majhne nečakinje.
Zdaj pa ji je ta deklica v vlak
znova tako živo priklicala v spo-
min sestričnega otroka. Obšla jo
je slabost. V vagonu je bilo so-
parno. Nata je vstala in stopi-
la na hodnik. Zunaj je bilo hlad-
neje. Mimo okna so letele iskre
in ugašale v toplem večeru.
Njene oči so brez cilja zrle v
temnečo se daljavo, v obise majh-
nih postaj in hiš, ki so hitele
mimo. Nenadoma se ji je poro-
dila misel: prosila bo mater,
naj ji da tega otroka. Odvedla
si ga bo domov in ga bo imela
vedno pri sebi.

Vrnila se je v kupe. Sopotni-
ki so se mirno pogovarjali.
Aleksandra Petrovna je odela
Olgo s šalom in jo zibala v ro-
kah. Nata je sedla k njej. Nena-
doma se je vsa razburila. Vsi
so se začudili, ko je skoraj še-
petaje izpregovorila:

"Dajte mi vašega otroka."
Mati se je presenečeno ozrla
vanjo. Ker je mislila, da se ša-
li, je molčala. Nata pa je pono-
vila prošnjo:

"Kaj ste ob pamet?" se je
razvnela mati. "Ne bi ga dala
za nobeno bogastvo na svetu...
kako bi se mogla ločiti od svo-
jega otroka?"

Natalija je sklonila glavo in
umolknila. Lica so ji žarela. Ko
se je nekoliko pomirila, je pove-
dala svojo nesrečo. Vsi sopot-
niki so jo pozorno poslušali.
Pomilovali so jo, o Olgi pa so
trdili, da so si vsi otroci po-

dobni. To se ji je le tako za-
zdelo. "Vzemite otroka z deže-
ga doma," so ji svetovali. "Sto-
rili boste dobro delo..."

Natalija ni mogla spregovori-
ti. Skušala je čitati, pa ni mo-
gla. Žal ji je bilo, da se je na-
merila prav na ta vagon z otro-
kom.

Aleksandra Petrovna je z ve-
liko radostjo spremljala otro-
kovo dihanje. Nehote se je ozi-
rala v Nataljo, ki so ji bila ne-
znana materinska čustva. Če bi
bila mati, mar mar bi se upala
prositi, naj ji dam otroka? Je
pomislila sama pri sebi.

Vlak pa je hitel dalje. Potni-
ki so dremali, samo Natalija je
bedela. Misel o otroku ji ni šla
iz glave.

Zjutraj so se znova začeli po-
govarjati o otrocih. Nata se je
spet igrala z Olgo. Predlagala
je Aleksandri Petrovni:

"Pojdite z menoj v mesto
Sahti. Našla vam bom zaposli-
tev, vam pomagala. Moja mati
in oče vas bosta zelo vesela.
Skupaj bomo vzgajali deklico."

Aleksandra Petrovna se je
zamislila. Tako ali drugače bo
morala začeti znova z življe-
njem. Laskalo ji je, da se je tu-
ja ženska tako navezala na nje-
nega otroka. Naposled je pri-
stala na Natin predlog. Ni opa-
zila njenega nekam čudnega ve-
denja.

Vlak se je približal Moskvi.
Mati je vsa prevzeta od misli na
spremembo, ki jo čaka, pozabila
vprašati, kako se piše.

Na postaji v Moskvi sta šli
Aleksandra Petrovna in Nata v
čakalnico za matere z otroci.
Sklenili sta, da do večera naku-
pita v mestu vse potrebno, zve-
čer pa se odpeljeta naprej v
Sahti. Aleksandra je v gneči iz-
gubila prtljažni listek. Svetov-
ali so ji, naj gre k načelniku
postaje.

Pustila je otroka pri Nati in
šla. Nenadoma ji je čuden ne-
mir legel na srce. Zaupala je

otroka in svoje stvari tuji, ne-
znani ženski. Hotela se je vrni-
ti, da bi vzela s seboj Olgo. Sa-
mo nekaj ljudi je stalo pred na-
čelnikovo sobo. Aleksandra Pe-
trovna je bila tako razburjena,
da so jo radi pustili naprej. Hi-
tro je dobila drugi listek in že
je stekla nazaj v čakalnico.

Pohitela je h klopi, kjer je
pravkar zapustila žensko z otro-
kom. Ni ju bilo več tam. Pre-
vzela jo je nepopisna groza,
pred očmi se ji je stemnilo. Po-
stalo ji je jasno, da so ji ukra-
dli otroka, omahnula je in obup-
no zakričala. Ljudje so se pre-
strašenih lic zgrnili okrog nje.

Prigovarjali so ji, jo izpraševa-
li, kaj se ji je zgodilo. Vsi so ji
hoteli pomagati. Iskali so otro-
ka v postajnem poslopju, na
ulici. Vsa milica je bila takoj na
nogah, obrnili so slednji koti-
ček na postaji, poslali so brzo-
javke na vse strani. Toda vse
zaman. Nikjer niso našli žen-
ske, ki je odvedla otroka.

Zgodaj se je spustil jesenski
mrak. Ženska, zavit v šal, je
stopila v veliko hišo, kjer se je
nahajalo uredništvo ženskega li-
sta. Tiho je odprla vrata v re-
dakcijo. Bila je blede, iz oči ji
je sevala gorje. Sotrudniki lista
so jo obstopili in vsi naenkrat
vprašali:

"Kaj se vam je zgodilo?"
Aleksandra Petrovna je po-
pila malo vode in na glas za-
ihtela. Nenadoma pa se je zbra-
la in vsa obupana je zakričala:
"Ukradli so mi otroka! Poma-
gajte mi... pomagajte mi, da
ga najdem!"

Komaj se je toliko zbrala, da
je razložila, kaj se je bilo zgo-
dilo.

Se istega dne so se sotrudni-
ki ženskega lista povezali z vse-
mi uradi, ki bi jim mogli poma-
gati pri iskanju otroka. Toda
minevali so dolgi dnevi muko-

Odbor društva sv. Ane
št. 4 S. D. Z.

Odbor za leto 1949 je sledeči:
Predsednica Julija Brezovar,
1173 E. 60 St.; podpredsednica
Jennie Stanonik; tajnica Jennie
Suvak, 1415 E. 51 St., EN 8104;
blagajničarka Josephine Ora-
zem - Ambrožič; zapisničarka
Angela Virant; nadzornice:
Mary Bradač, Rose L. Erste in
Frances Okorn; rediteljica Mary
Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sre-
do v mesecu. Društveni zdrav-
niki so vsi slovenski zdravniki.

A. Malnar
CEMENTNA
DELA

1001 E. 74 St. — EN 4371

**Mladi prašički
naprodaj**
Pokličite IV 1812
J. LENCL

trpnega pričakovanja. Na vzne-
mirljiva, nestrpna klicanja po
telefonu je mirno odgovarjal
glas tovariša Černova: "Saj sa-
mi vemo... Počakajte. Naj bo
Sovjetska zveza še tako velika,
našli ga bomo!"

In vsakokrat so te besede
krepile upanje in vero, pa tudi
vzbujale ponos, da je v naši
Sovjetski zvezi skrb za člove-
ka, za mater in otroka vedno
na prvem mestu. Oblasti niso
varčevale s sredstvi, da najde-
jo preprosti delavki njenega
otroka. Deklico so pomagali is-
kati številni posebni uradi.

Aleksandra Petrovna je dan
za dnem prihajala v uredništvo.
Cele ure je presedala na divanu
v kotu sobe. Lažje bi pre-
živela Olgin smrt kakor to ne-
gotovost. Morda je ukradla
otroka kakšna pustolovka, za
svoje posebne namene? — je po-
gosto mislila Aleksandra in ob
tej misli je še bolj trpela.

Nekega dne pa je sotrudnica

v redakciji ženskega lista vsa
vesela zavpila: "Našli smo, na-
šli!"

V pismu je bilo sporočilo, da
so našli Olgo v mestu Sahti, pri
Z. Nataliji Filipovni.

Vsi so bili razburjeni, radost-
ni, srečna mati pa je odpotova-
la po svojega otroka.

Na robu mesta, v majhni hi-
šici je Aleksandra našla Olgo.
Otrok sprva ni spoznal matere.
Nato pa se je je trdno oklenil
z majhnimi ročicami.

Natalija staršem ni poveda-
la resnice. Trdila je, da je otro-
ka našla na postaji. Njeni star-
ši so bili veseli deklice, lepo so
skrbeli zanjo. Ko pa je prišla
resnica na dan, so vsi obsojali
Natalijin postopek. Pozabila je
na najglavnejše — na otrokovo
mater, na njeno trpljenje.

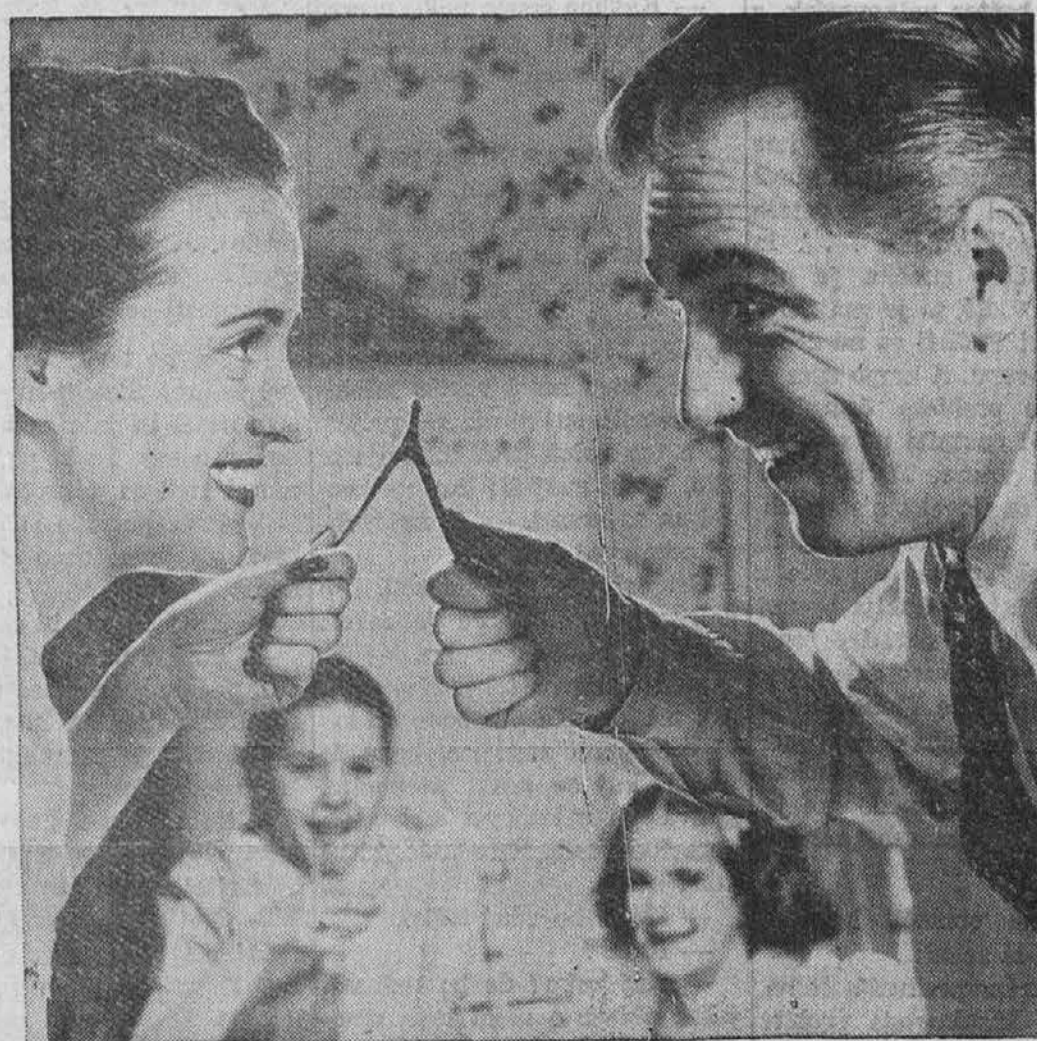
Ko so jo zaslili, je poveda-
la, da ji je tisti trenutek, ko jo
je pustila mati samo z otrokom
na postaji, prišlo na misel, da bi
si prisvojila deklico. Ko je bila

že doma, se je sicer kesala, a
je bilo prepozno, ker ni vedela,
kako se otrok piše, ne od kod
je.

Dvoje čustev se je borilo v
sreču Aleksandre Petrovne: ob-
sojala je Natalijino dejanje, in
smilila se ji je. "Kaj naj stori?"
je premišljevala. "Naj jo toži,
ali naj ji odpusti?"

Ko so jo zaslili na sodniji,
je prosila, naj ne sodijo Nata-
lije Filipovne. "Vesela sem, da
je Natalija tako skrbela za
otroka, sama pa nikoli ni bila
mati, in če še pomislimo, da je
bolna na živcih, tedaj pač ni
mogla razumeti mojega trplje-
nja," je govorila Aleksandra
Petrovna in skušala opravičiti
Natalijo.

Bil je krasen sončni dan, ko
je prišla Aleksandra Petrovna
z Olgo v uredništvo ženskega
lista, da se zahvali sovjetskimi
oblastem, ki so ji tako goreče
pomagale iskati njenega otroka.

HELP YOUR WISHES COME TRUE!

It's easy to keep wishing for things,
never helping to make them come true. If
you were the farmer above you might want
more land, newer machinery or maybe a
nest egg of security on which to retire.
If you were this wife you'd probably
have your heart set on home improve-
ments, a modern kitchen or maybe a long

vacation to Rio, Paris, Hawaii, the Orient.
You can make these dreams come true
by planting your dollars now in safe, sure
U. S. Savings Bonds. Maturing in ten
years at a \$4 for \$3 profit, they'll supply
the cash for the schooling of your children
and the fulfillment of your dreams. Start
saving today at your bank or post office.

Plant more opportunity in your future!

INVEST IN U. S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under aus-
pices of Treasury Department and Advertising Council

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI
RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potreščine za avte ter izvr-
šuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MISKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

ZEMLJA SE
PREBUJA

(Nadaljevanje)

Gospoda pa se ni ozirala po
fantu, temveč je bila menda, še
zadovoljna, da je odgovor tako
hitro pri roki. Samo tajnik je
dvignil pogled, potlej se je tudi
župan ozrl in še nekateri odbor-
niki. Vendar nobeden ni rekel
nič besedice zastran Matije.
Marko pa je zgubil sled, nič
več ni vedel, kaj se godi. In vse
dalje je šlo v taki brzini, da je
na koncu vselej samo pokimal,
ko je sprevidel, da je odgovor
dober. On je vselej najprej mis-

lil, ali bi povedal čisto resnico
ali to resnico nekoliko popra-
vil, med tem pa je fant že od-
govarjal brez vsakega obotav-
ljanja.

"Kako enajst?" je rekel žu-
pan in se ozrl po Marku. Župan
je kadil debelo cigaro in Mar-
ko ni mogel drugega, kakor ob-
čudovati to cigaro, ki je najbrž
zelo prijetna, a če že ne prijetna,
vsaj zelo imenitna. Tudi tajnik
se je ozrl in takisto Bedrnjak in
še nekateri odborniki.

"No," je pohitel fant in spet
ni pustil očetu do sapa, "dva sta-
ra, potlej nas otrok sedem, in
dva Anina otroka. To je enajst."

Zdaj pa je Marka v resnici obli-
val znoj. Že prej zunaj je premi-
šljal, koliko ljudi bi navedel. V
resnici jih je enajst, tega ne mo-
re nihče tajiti niti sam bog ne.
Ampak, hkrati je mislil, kaj bo-
do gospodje rekli, ako bo naved-
el tudi Anina otroka in ako bo
navedel Ano samo in pa svojega
sina Marka. Prestrašeno je gle-
dal po županu, tajniku in Bedr-
njaku, potlej spet po gospodi,
kakor bi iskal pri njih pomoči,
obenem bi se pa rad opravičil,
da tega ne govori on, temveč
njegov smrkvavec.

"Kako je tedaj, Marko Mag-
dič," je vprašal eden gospodov
z očali na očeh, "koliko vas je v
resnici?"

"Vseh živih," si je Marko ne-
koliko opomogel, "nas je v res-
nici enajst. Dva sta pa mrtva.
Padla sta za cesarja in domovi-
no, tako so rekli."

"Kakšno domovino," je dejal
nejevoljno tajnik, ki je bil zad-

nje čase navdušen za to novo do-
movino in je sovražil staro, ki
jo je prej tako srčno ljubil. "Ti-
sto ni bila naša domovina, niti
mačeha ne."

"Jaz ne vem, gospoda. Toda,
rekli so nam, da je tisto naša
domovina. Bogve, je li res bila
ali ne, in sploh, katera je. Mor-
da nikoli ne bomo vedeli. Mi mo-
ramo vedno verjeti, kar nam
drugi rečejo. Ali jaz bi dejal, da
je tisto naša domovina, kjer je
človeku možno živeti. — Tako nas
je zdaj samo enajst, ko sta ona
dva padla."

"Toda," je rekel tedaj Bedr-
njak in videz je bil, da ima veli-
ko besedo, morda zaradi žganji-
ce, "dva nista doma, dva sta pa
otroka vaše hčere, kako naj za
te damo zemljo?"

Marko je že hotel nekaj reči,
prišel je v zagato z neumnimi
sinovimi besedami in bi najraj-
ši umaknil predlog, da jih je
enajst, da ga ni prehitel Matija.

"Tako," je dejal fant, "kaj se
pa to pravi: Ali naj damo tudi
za te zemljo? Ali za vse, ali pa
nič. Vprašajte najprej, koliko
nas je in mi odgovorimo: Enajst,
kar lahko dokažemo in kar sami
dobro veste. Toda, vprašam vas,
kaj bi bilo, da smo za nekaj me-
secev vsi po svetu, doma pa sta
samo stara. Potlej bi samo dva
dobila zemljo? Mi bi se vrnili in
od česa naj živimo? Mar nas
bo občina hranila? To je, Be-
drnjak, potlej pa boste godrnja-
li, ko bomo hodili prosit. In tako
se bosta tudi ona, ki nista do-
ma, vrnili. Vi pa k letu ne boste
spet delili zemlje, to vem. To-
rej naj prideta na občino."

Stvar je postajala neprijetna,
to se je videlo. Tajnik je začel
mencati in menda bi bil najraj-
ši pustil, da ostane pri Matije-
vem. Tudi Bedrnjak je postajal
nestrpen in se oziral po gospodi,
nato spet po fantu.

No, gospodje niso bili tako

prestrašeni, temveč so se hoteli
prepričati, ali je res, kar pravi
oni. In tu naposled niso mogli
ugovarjati, ne Bedrnjak, ne taj-
nik in ne župan. Resnica je res-
nica, in če jo lahko otiplješ, te-
daj je ne moreš zatajiti.

Zato pa je ušlo Bedrnjaku, in
to je bilo zadnje, kar je zmogel:
"Prosim, spoštovana gospoda,
on je mizar."

"Kakšen mizar!" je vzkliknil
fant. "Saj bi še jaz napravil
boljše duri, kakor napravijo oče,
čeprav nisem imel mnogokrat
strugalnika v rokah. Na nič se
ne razumejo, to je."

"O ti prekleti smrkolin," je
mislil Marko, ako ne bi bilo to
pred takšno gospodo, bi mu pri-
peljal zausnico, da bi se doma
znašel. Zdaj pa je le moral po-
žreti to omalovaževanje, zlasti,
ker bi mu znalo koristiti.

Bedrnjak pa je le gnal svoje:
"Delal si mi za hišo mizar-

sko, ko smo zidali. Dobro si de-
lal."

"Lažeš," je rekel Marko, "ali
pa si takrat lagal, ko sem ti de-
lal. Povsod si me ogrizoval, ka-
ko za nič mizar sem in mi še
vsega nisi hotel izplačati, le reci,
da ni res, samo zato, ker si re-
kel, da sem vse pokvaril. No re-
ci, tu pred gospodo, da ni res
in ti povem, da si lažnik. To je."

Zdaj pa je Bedrnjak imel vra-
ga na glavi. In morda bi mu
slaba predla, da ni prinesel zju-
traj s seboj steklenko z žganji-
co, ki je še zdaj vplivala na gos-
podo. Zato so se gospodje sa-
mo nasmihi, eden se je celo
na glas zarežal, da mu je skoraj
ušlo iz nosa, čeprav je bil, opro-
stite, gospod.

(Dalje priložnito)

V "Enakopravnosti" dobite
vedno sveže dnevne novice o
dogodkih po svetu in doma!

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

Vidiš, jaz tudi zdaj preudarjam kakor tisti smolač: ko bi bilo mogoče, da bi ne spustili v Tatarski jezeri ne rdečih, bi bilo najbolje. Zame so vsi isti kup, bodisi, recimo, moj žlahtnik Mitjka Koršunov, bodisi Mihail Koševoj. Ta meni, da sem že tako navezan na bele, da še živeti ne morem brez njih. Budalost! Navezan sem nanje, pa še kako! Pred nedavnim, ko smo prodirali proti Krimu, me je doletelo, da sem v bitki zadel ob Kornilovljega častnika — bil je tak bester polkovniček, z angleško podbratimi brčicami, dve svečki pod nosom kakor smrkelj — pa sem ti ga s tako verno prevrnil, da mi je kar srce poskakovalo! Pol glave obenem s pol čepice je ostalo ubogemu polkovničku . . . in bela častniška značka je odfrčala . . . Vidiš, to je vsa moja navezanost! Tudi ti so mi zadošči dali po repu. S krvjo sem si prisluzil te preklete častniške zvezde, med častniki pa sem bil kakor bela vrana. Ti, ta žlota, me skoraj za človeka niso imeli, v roke mi niso marali segati, kako pa naj potlej drugače z njimi . . . Naj jih kolkja brene! Se govori človek nerad o tem! Pa da bi spet njihovo oblast postavljaj? Generale Fichelaurove vabil? Tostvar sem enkratokusil, potlej se mi je pa celo leto kolcalo, dosti je, izučilo me je, na svoji grbi sem vse preizkusil.

Prohor je pomočil kruh v vročo mast in rekel:

— Nikakršne prekucije ne bo. Prvič — kozakov je prebito malo ostalo, tisti pa, ki so glave odnesli, so se tudi izučili. Bratcem so pošteno kri puščali, zdaj so pa tako mirni in pametni, da jih k vstaji niti z žerjavom več ne vzdigneš. Pa ljudje so postali tudi lačni mirnega življenja. Samo pogled, česa vsega so letos pridelali: senike so natlačili z mrvo, žito so po-

STANOVANJE V NAJEM

Odda se stanovanje 5 sob mali, starejši družini brez otrok, \$30 mesečno. Istotam je naprodaj tudi eno leto stara kuhinjska peč na plin. Cena \$50.

Vprašajte na
869 E. 72 St., Suite 6—EX 7981

Gostilna naprodaj

z licencami D1, D2 in D3, na vzhodni strani v bližini tovarne. \$800 tedenskega prometa. Opoldne se servira obeda za delavce v tovarnah. Izvrstna oprema. Dobi se stanovanje. Lastnik vzame vknjižbo posojila. Vzame se hišo v zameno. Lahko se kupi posestvo. Cena \$21,000. Pokličite za dogovor. Na lahka odplačila.

COLLINWOOD REALTY

15813 WATERLOO RD.
KE 1934

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženskega, da umerita opore.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

AKO NAMERAVATE
PRODATI VAŠO HIŠO

za eno ali dve družini, pokličite nas.
IVanhoe 7646
Realtor

GROZDJE - MOST
SODI

Priporočam se rojakom, ki želijo dobiti najboljše grozdje, most ali sode. Prvovrstna postrežba po zmernih cenah. Pripeljem na dom. Za podrobnosti pokličite

Victor Kovačič
1253 NORWOOD RD.
ENDicott 2549

pravili vse do zrna, pa tudi garajo, orjejo in sejejo, kakor bi mislil, reci, vsak najmanj sto let učakali! Nak, na upor še misliti ni. To je bedasta beseda. Čeprav, pes si ga vidi, kaj kanijo, kosački, uganiti . . .

— Kaj pa kanijo? Zakaj to praviš?

— Naši sosedi, veš, so jo že uganili . . .

— Nu?

— Ti in tvoj nu. Vstaja je v voroneški guberniji, nekje pri Bogučarju, izbruhnila.

— Kakšne čenče neki, včeraj mi je povedal znanec miličnik. Menda jih mislijo poslati ondokaj.

— V katerem kraju pa?

— V Monastirčini, v Suhem Doncu, v Paseku, v Stari in Novi Kalitvi in še drugod tamkaj. Upor, pravijo, je velikanski.

— Zakaj pa včeraj nisi tega povedal, goska obrana?

— Nisem hotel vprico Mihaila govoriti, saj ni nič kaj prijetno o teh rečeh praviti. Bolje bi bilo, ko bi svoj živ dan ne zvedel za te stvari, — je nejevoljno odgovoril Prohor.

Grigorij se je pomračil. Po dolgem razglabljanju je rekel:

— To je slaba novica.

— Ne tiče se tebe. Naj smolai mislijo. Ko jim bodo do krvi prešeskali zadnjice, bodo že vedeli, kaj se pravi prekucija.

Midva pa nimava nobenega opravka s tem. Niti malo mi ni hudo zanje.

— Zame bo zdaj težko.

— Kako?

— Kaj kako? Če bo tudi vojaška oblast o meni tega mnenja kakor Koševoj, potlej mi svince ne odide. V sosesčini vstaja, jaz pa nekdanji čast-

nik in še uporniški . . . Ti je jasno?

Prohor je jenjal zvečiti in se zamislil. Na to misel še ni bil prišel. Pijanost ga je omotila, da je mogel počasi in naporno.

— Kaj pa se mešaš v to, Pantelevič? — je nedvoumno vprašal.

Grigorij se je slabe volje namrščil in premolknil. Novica ga je očitno vznemirila. Prohor mu je spet ponudil kozarec, a ta je odrinil roko gospodarja in odločno rekel:

— Ne bom več pil.

— Kaj, ko bi ga le še vsak enega zvrnila? Pij, Grigorij Pantelevič, dokler se ne natreskaš. Od tega prelepega življenja samo žganica še zamoti.

— Kar sam se ga nalez. Že tako si trde butice, potlej se boš pa čisto zapustil. Jaz moram zdaj v Veške, prijaviti se.

Prohor je uprto zaspel vanj. Grigorijev obraz, ožgan od sonca in vetra, je gorel od goste, rjavne rdečice, samo prav pri koreninah nazaj počesanih las se je koža svetila v motni belini. Bil je miren, ta vojščak, ki je že marsikaj preskusil, s katerim so vojska in nesreče zblizale Prohora. Rahlo zariple oči so mu gledale mrko, otrplo utrujeno.

— Ali se ne bojiš, da je ravno to . . . da te vtaknejo v luknjo? — je vprašal Prohor.

Grigorij se je oživil.

— Ravno tega, fant, se namreč bojim! Skoraj nikoli še nisem sedel in ječe se bojim bolj kakor smrti. Kaže pa, da bom moral tudi to dobroto pokusiti.

— Brez potrebe si prišel domov, — je sočutno rekel Prohor.

— Kam pa naj bi se del?

— Potajil bi se bil kje v mestu, počakal, da bi se unesla ta vročica, potlej pa bi prišel.

Grigorij je zamahnil z roko in se zasmeljal.

— To ni zame! Čakati in dohitevati je najbolj zoprno. Kam pa naj bi šel od otrok?

— Glej si ga no, to je pa beseda! Kaj nista živela brez tebe? Potlej bi ju vzel in svojo ljubico. Da, pozabil sem ti povedati! Tvoja gospodarja, pri katerih si živel pred vojsko z Aksinjo, sta oba preminula.

— Listniska?

— Ravno ta dva. Moj boter Zahar je bil na begu pri mladem Listnickem za sluga in mi je pravil, stari gospod je v Mozerovski umrl za legarjem, mladi pa je prišel do Jekaterinodara, tam pa se mu je žena spečala z generalom Pokrovskim, nu, ta pa ni prenesel in se je ustrelil od zagrenjenosti.

— Nu, vrag po njiju, — je malomarno rekel Grigorij. — Škoda je dobrih ljudi, ki so popadali, za tema dvema pa ne bo nihče jokaj. — Vstal je, si oblekel plašč in že držal za kljuko v vratih, ko je zamišljeno rekel: — Čeprav sem, vrag si ga vidi, kakim, kakor je bil mladi Listniskij ali kakor je naš Koševoj, zmeraj zavidal . . . Njim je bilo že prav od začetka vse jasno, meni je pa še zdaj vse nejasno. Onadva, oba, sta imela svojo, ravno pot, svoje vzore, jaz že od sedemnajstega leta hodim na cikeak, opotekam se kakor pijan . . . Od belih sem odletel, k rdečim nisem prispel in tako ti plavam kakor gnoj v krnici . . . Vidiš, Prohor, jaz bi moral biti prav za prav v rdeči armadi do kraja, morebiti bi se potlej le vse dobro končalo zame. In spočetka sem — ti sam veš — navdušeno služil sovjetski oblasti, potlej se je pa vse to podrl . . . Belim, njihovem poveljništvu, sem bil tuj, zmeraj so me sumili. Pa kako je tudi moglo biti drugače? Sin kmetovalca, neuk kozak — kakšne rodovine pa sem jim bil? Niso mi verjeli! Potem se mi je pa pri rdečih isto dogajalo. Saj vendar nisem slep, videl sem, kako so komisar in komunisti oprezovali v eskadronu za menoj . . . V bitkah niso odmaknili oči od mene, pazili so na vsak korak in si prejkone mislili: "E-e, golazen, belček, kosački častnik, da nas ne bo prepetnajstil." Sprevidel sem torej in precej se mi je srce ohladi.

dilo. Ves čas potlej niti trpeti nisem mogel več tega nezaupanja. Saj od vročine še kamen razpoka. In bolje je, da so me demobilizirali. Je vsaj bližje kraj. — Votlo se je odkašljaj, pomolčal in že z drugačnim glasom rekel, ne da bi se ozrl po Prohoru: — Hvala za pogoščeno. Zdaj grem. Bodi zdrav. Na večer, če se vrnem, pridem. Steklenico spravi, če ne, ti bo žena, ko bo prišla, burkle na hrbtu zlomila.

Prohor ga je pospremil do pred vrat in v veži zašepetal:

— Oh, Pantelevič, glej, da te tam ne pridrže.

— Bom že gledal, — je zadržano odgovoril Grigorij.

Ne da bi zavil domov, se je spustil proti Donu, odvezal v pristanu nek čoln, s periščem izplaval vodo iz njega, potem izruval iz ograje kol, razbil led pri brežini in se odpeljal na drugo stran.

Po Donu so se valili proti zahodu temnozeleni, od vetra spenjani valovi. V tolmunih, pri bregu, so lomili hrustajoč prozoren led in kuzmali zeleno kodeljo svilnatega košutnika. Nad obrežjem se je razlegalo rožljajboče zvenenje zadevajočih se ledenih plošč, mehko je šumljaj obrežni grušč, ki ga je spirala voda, na sredi reke, tam, kjer je bil curek deroč in enakomeren, pa je Grigorij slišal samo zamolklo plivkanje in klokotanje valov, ki so se zgrinjali ob levi stranici čolna, in nizko, globoko in neutljljivo bučanje vetra v obdonskem gozdu.

Grigorij je na pol potegnil čoln na suho, sedel, sezul škornje in skrbno previl obujke, da bi laže hodil.

Proti poldnevju je prišel v Vešensko.

V okrožnem vojaškem komisariatu je bilo polno ljudi in hrupno. Rezko so peli telefonski zvonce, loputala so vrata, prihajali in odhajali so oboroženi

ljudje, iz sob je bilo slišati suho ropotanje pisalnih strojev. Na mostovžu je kaka dva tucata rdečearmejcev stalo ob čokatem moškem, oblečenem v naboran romanovski polukožuh, nekaj vse vprek pripovedovalo in se krohotaje smejalo. Iz oddaljene sobe sta dva rdečearmejca, ko je Grigorij šel mimo po postovžu, vlekla vozno strojnico. Njena kolesa so mehko drdrala po grčavih lesenih tleh. Eden izmed strojničarjev, rejen in visok, je šegavo vpil: "Tak daj no, umakni se, kazenska stotinja, če ne, te povozim!"

"Videti je, da prav res nameravajo oditi nad upornike," — je pomislil Grigorij.

V registraturi so ga le malo zadržali. Tajnik vojaškega odbora je urno preletel potrdilo in rekel:

— Pojdite v politbiro pri Dončeki. Kot nekdanji častnik se morate prijaviti pri njih.

— Razumem. — Grigorij je pozdravil in ni z ničemer izdal razburjenja, ki ga je prevzelo. Na trgu se je ustavil v premislih. Treba je bilo iti v politbiro, ali vsa notranjost se je mučno upirala temu. "Zapro me!" — mu je govoril notranji glas in Grigorij se je zdrnil od

prestrašenosti in zoprnosti. Stal je pri šolskem ožidju, s slepimi očmi gledal zvoženo zemljo in se že videl z zvezanimi rokami, kako leze po umazanih stopnicah v klet, za seboj pa človeka, ki trdo stiska raskavi ročaj samokresa. Grigorij je stisnil pesti in pogledal nabrekle sinjaste žile. In te roke bodo zvezale! Vsa kri mu je planila v obraz. Ne, danes že ne pojde tjakaj! Jutri — mogoče, danes pa pojde v vas, preživel bo ta dan otrokoma, pogledat pojde Aksinjo, drugo jutro pa se bo vrnil v Vešensko. Vrag jo vzemi, nogo, ki ga boli od hoje. Etnole za en dan se bo odpravil domov, potlej pa se bo vrnil semkaj, prav gotovo se bo vrnil. Jutri naj bo, kar hoče, danes pa ne!

— A-a, Melehov! koliko let, koliko zim . . .

Grigorij se je obrnil. Proti njemu je šel Jakov Fomin — Petrov sopolkovec, nekdanji poveljnik uporniškega osemindvajsetega polka donske armade.

(Dalje priložniti)

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

**\$25 TO ANYONE
WHO CAN SMELL
THIS OPPORTUNITY!**

Uncle Sam is offering \$25 (as many twenty-five dollars as you want) to anyone who can smell this opportunity.

And what a solid gold opportunity it is. It can mean money to retire on. A "money's-no-object" vacation with the little woman. A real start toward that complete independence you want when you and your family get old.

And any person with a nose can enjoy this opportunity. Just follow that nose down to your nearest bank, or place of business — and ask about the big Opportunity Drive.

You'll learn that it's the simplest, safest way ever invented to save money for your old age. For every time you invest \$75 in the Treasury Department's Opportunity Drive, you get back a U.S. Savings Bond worth \$100, in ten short years.

A complete, out-of-the-blue gift of \$25 every time you buy a \$100 Savings Bond just because you were wise enough to smell a real opportunity.

Start your own Opportunity Drive today. Start investing in your future independence. Ask any bank or your boss for details.

**Put more opportunity
in your future! Invest in
U.S. SAVINGS BONDS**

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

EL TOKAY

RESTAVRACIJA in SLAŠČICARNA

9603 ST. CLAIR AVE., LI 9640

Domača jedila—slasčice—sladoled—pivo in vino serviramo
ali prodajamo za na dom.
Odprto sedem dni v tednu—do 2. zjutraj. Albert Lucich, lastnik

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

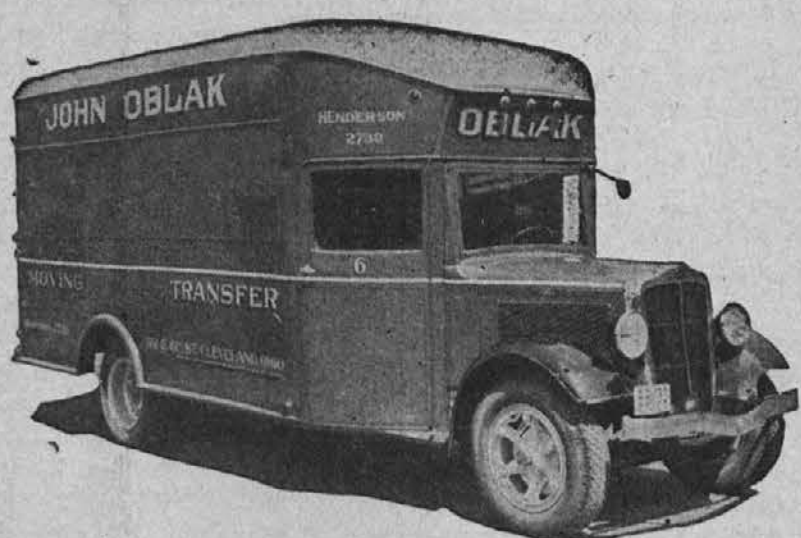
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

OCTOBER SPECIAL
THIS MONTH ONLY

GENUINE Youngstown Kitchen
LESS THAN YOU'D PAY
FOR A REFRIGERATOR!

The price is down, down, down!

See us for your dream kitchen. Start enjoying the work-saving wonders of a genuine, white-enameled steel Youngstown Kitchen. You'll bend less, stoop less — you'll fairly fly through the dishes. How these nationally advertised beauties work for you!

Call today. A kitchen-planning expert will come to your home at your convenience and plan your new kitchen in miniature. No cost or obligation.

OCTOBER SPECIAL

Youngstown Kitchenaid Cabinet Sink, 54" model—twin, fluted drainboards, cutlery drawer, two roomy shelves, one-piece, acid-resisting porcelain-enamel top with impressed soap dish, swinging mixing-faucet, crumb-cup strainer, 4" back-splasher, recessed toe and knee space. Flanked by Youngstown Kitchen base cabinets and wall cabinets exactly as shown.

This wonderful price is for October only.

Choose the right Kitchenaid for home, needs and purse

If luxury models—If wonderful, low prices
You can't beat this quality—no matter how much you pay!

Youngstown Kitchens
BY MULLINS

BRODNICK BROS.

APPLIANCES & FURNITURE STORE

16013-15 WATERLOO RD.

IV 6072

Odprto v ponedeljek, četrtek in soboto zvečer
od 9. zj. do 9. zv.

V torek in petek od 9. zj. do 6. zv.

Zaprto celi dan ob sredah